

Válság Édenben

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 1:28; 2:15-17; 3:1-7, 10-19; Máté 6:26; Róma 8:17

„És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között, és az ő magva között: az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod” (1Móz 3:15).

A teremtés után Isten kijelentette, hogy minden „igen jó” (1Móz 1:31). Most viszont nyilvánvalóan nem „igen jó” minden a világon. Noha az évszázadok során különböző izmusokkal és ideológiákkal próbáltak javítani a helyzeten, világunk továbbra is a káosz, a bizonytalanság, a kegyetlenkedés, a háború, a környezetszennyezés, az elnyomás és a kizsákmányolás felé tart. Még ha a XX. század nagy optimizmussal indult is a jövőt és azt illetően, hogy az emberiség mit tehet a szebb holnapért, a XXI. századra bizonyosan odalett a derűlátás, méghozzá okkal.

Hogyan kerültünk ilyen helyzetbe? A választ a nagy küzdelemben találjuk, ami ugyan a mennyben kezdődött, de sajnálatos módon elérte földünket is, méghozzá a történelem igencsak korai szakaszában.

Ezen a héten megnézzük, hogyan tudta Sátán kihasználni az emberi szabadságot, elindítva a pusztítást, amit a mai napig mindannyian tapasztalunk. A bűneset története komoly figyelmeztetés számunkra, hogy emberként egyedül úgy lehetünk biztonságban, ha nemcsak elhiszük, amit Isten mond, de ami még fontosabb: *engedelmeskedünk* is a szavának!

HÁROM ÁLDÁS

A teremtéssel kapcsolatban Mózes első könyve 1. fejezetében hétszer fordul elő az a kifejezés, hogy „*És látá Isten, hogy jó...*”: a világosság (4. vers); a szárazföld és a tenger (10. vers); a maghozó fű és a gyümölcsstermő fák (12. vers); a nap, a hold és a csillagok (16. vers); a vízi állatok és a szárnyasok (21. vers); a szárazföldi állatok és a csúszómászók (25. vers). Végül pedig, amikor Isten teremtői munkája elkészült, ezt olvashatjuk: „*És látá Isten, hogy minden amit teremtett vala, imé igen jó*” (31. vers). Azon túl, hogy minden teremtményéről kijelentette: „*igen jó*”, Isten még egy lépéssel tovább is ment, és három konkrét területen „megáldotta” a teremtett világot. Először megáldotta a vízi állatokat és a madarakat, majd hozzátette: „*Szaporodjatok, és sokasodjatok, és töltsétek be a tenger vizeit; a madár is sokasodjék a földön*” (22. vers). Másodszor pedig, amikor megteremtette Ádámot és Évát, megáldotta őket is, hasonló felszólítással: „*Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet*” (28. vers).

Olvassuk el 1Móz 1:22 és 28 verseit! A két áldás egyformán kezdődik, de Ádám és Éva áldásához mit fűzött még hozzá Isten?

Isten az embert is éppen arra bátorította, mint a halakat: szaporodjanak és sokasodjanak, viszont az a különbség, hogy Ádámra és Évára a föld és minden földi teremtmény gondozásának feladatát is rábízta. Itt szintén felvillan, hogy mi az Isten képére való teremtettség jelentősége. Az Alkotó arra hívta összüleinket, hogy vele együtt uralkodjanak a földön, őrizzék és gondozzák a teremtést (lásd Róm 8:17; Zsid 1:2-3). A teremtés történetében adott harmadik áldás a hetedik nap, a szombat volt (1Móz 2:3), ami szintén azt erősíti meg, hogy az ember jóval több az állatnál. Isten a saját képére teremtette, hogy olyan kapcsolatot élvezzen vele, amire más teremtmény nem képes. Félreérthetetlen bizonyíték ez arra, hogy különleges helyet szánt az embernek a teremtésben. „*Tekintsetek az égi madarakra: nem vetnek, nem is aratnak, csűrbe sem takarnak, és mennyei Atyátok eltartja őket. Nem vagytok-e sokkal különbek náluk*” (Mt 6:26, ÚRK)? A többi teremtmény értékének csökkentése nélkül Isten egyértelműen kijelentette: az ember egyedi és különleges földi teremtmény.

Milyen méltóságot tulajdonít az emberiségnek (benne az egyes embereknek is) a bibliai teremtéstörténet, szemben az eredettel kapcsolatos egyéb elméletekkel, mint pl. az evolúcióval? Az emberiség eredetének bibliai beszámolójára gondolva tegyük fel magunknak a kérdést: Vajon úgy viszonyulok mindenkire, ahogyan Isten szeretné?

PRÓBA A FÁNÁL

Isten az elválasztások sorozatával teremtett meg mindent, miközben világos határokat szabott: világosság és sötétség, vizek lent és vizek lent, szárazföld és tenger, éjszaka és nappal, állatok a nemük szerint, a napok elválasztása, a nő kivétele a férfiból és egy fa különválasztása a többitől.

Olvassuk el 1Móz 1:4, 6-7, 14, 18, 21, 24-25 verseit! Miért különösen fontos, hogy Isten már az ember megteremtése előtt világosan meghatározta a választvonalakat?

Isten a föld porából formálta meg az embert, a szárazföldi állatokat és a madarakat (1Móz 2:7, 19), valamint „nevelt” a földből gyönyörű fákat, amelyek ízletes gyümölcsöket teremtek (8-9. vers). Majd kiválasztott egy földterületet, ahol kertet ültetett - a szépségét csak megpróbálhatjuk elképzelni. A ma látható gyönyörű parkok csupán halványan tükrözik, hogy milyen is lehetett az Éden. A különlegesen elkészített (a világ többi részétől különválasztott) kert közepén két különleges fa állt: az élet fája és a jó és a gonosz tudásának a fája. A második fa gyümölcséből nem ehettek súlyos következmények fenyegetése nélkül (17. vers).

Hogyan mutatkozik meg az elválasztás gondolata 1Móz 2:15-17 verseiben, az Istennek való engedelmesség próbájában?

Az elválasztás világos és határozott: az összes többi fa gyümölcse fogyasztható, kivéve ezt az egyét, amit Isten elkülönített a többi fától. Szavaiban nem lehetett semmit félreérteni. Ádám és Éva erkölcsi lény volt, erkölcs pedig szabadság nélkül nem létezhet. Ennek a próbának azt kellett megmutatnia, hogy mit kezdenek szabadságukkal. „A tudás fája volt az engedelmességük és Isten iránti szeretetük próbája. Az Úr jónak látta, hogy a kert minden dolga közül egytől eltiltsa őket. De ha ezt nem veszik figyelembe, törvényszegőkké lesznek” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 27. o.).

Melyek azok a dolgok az életünkben, amelyektől komolyan el kell határolnunk magunkat?

A BŰNESET, 1. RÉSZ

A kígyó, amiről azt olvashatjuk, hogy minden más állatnál „*ravaszabb*” volt (1Móz 3:1), az egész bibliai történelemben erős szimbólummá vált. Mózes egy rézkígyót helyezett fel egy oszlopra, hogy a kivonulás idején a mérges kígyóktól megmárt emberek ne haljanak meg, ha felnéznek rá (4Móz 21:5-9). Majd nagyjából hétszáz évvel később Ezékiás király az idővel bálványként tisztelt és okkult szertartásokra használt rézkígyót összetörette (2Kir 18:4). *A jelenések könyve* világosan rámutat, hogy a „*régi kígyó*” nem más, mint az, „*aki nevezetik ördögnek és a Sátánnak*” (Jel 12:9).

Milyen taktikához folyamodott Sátán, amikor megkísérelte rászedni Évát (1Móz 3:1-5)?

A kígyó első szavai cinizmust és kételyt hintettek: „*Csakugyan azt mondta az Isten...*” (1Móz 3:1)? Ahelyett, hogy Éva azon tűnődött volna: vajon hogyan szólíthatja meg egy kígyó, azonnal lekötötte a hitet romboló, gúnyos megjegyzés. Sátán megkérdezte: „*Csakugyan azt mondta az Isten, hogy a kertnek egy fájáról se egyetek*” (1Móz 3:1)? Ezzel azt sejtette (az eredeti nyelv alapján), mintha Isten minden fa gyümölcsének fogyasztását megtiltotta volna nekik, amikor valójában nem is ezt tiltotta meg az Úr. Sátán ezzel Isten jellemét akarta megkérdőjelezni, közvetlenül megtámadta az Urat. A kígyó bizonyára egészen összezavarta Évát, mivel az asszony a válaszában egy olyan részletet is megemlít, amit a bibliai feljegyzés szerint Isten nem mondott: „*A kert fáinak gyümölcséből ehetünk. De annak a fának a gyümölcséből, amely a kert közepén van, azt mondta Isten: abból ne egyetek, azt meg se érintsétek, hogy meg ne haljatok*” (1Móz 3:2-3, ÚRK; vö. 2:17). Az érintés tilalmát kifejező részt Éva tette hozzá, talán zavarában. Az eddigi sikerek Sátánt még merészebbé tették, ezért nyíltan kétségbe vonta Isten hatalmát: „*Bizony nem haltok meg*” (1Móz 3:4). A fán volt, megérintette a gyümölcsöt és mégis életben maradt, ami a kijelentését hihetőnek tüntette fel. Azután pedig felvetette az utolsó gondolatot: „*Hanem jól tudja Isten, hogy azon a napon, amelyen esztek belőle, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: tudni fogjátok, mi a jó és mi a rossz*” (1Móz 3:5, RÚF). A kísértő olyan látszatot keltett, ami nemcsak Isten őszinteségét kérdőjelezte meg, de azt sugallta, hogy mintha még valami jótól is meg akarná fosztani őket az Úr.

Sátán hazugsággal elegyítette az igazságot. Soroljunk fel dolgokat, amelyeket az emberek elhisznek, pedig valójában keveredik bennük az igazság és a hazugság! Miért végzetes ez minden esetben, de kiváltképp teológiai kérdésekben?

A BŰNESET, 2. RÉSZ

Ádám és Éva megteremtésekor Isten kijelentette, hogy saját képére és hasonlóságára alkotja meg őket (1Móz 1:26). A Sátán által bevetett „horgon” pedig az volt a *csali*, hogy ha esznek a tiltott fa gyümölcséből, olyanok lesznek, „*mint az Isten*”. Pedig már akkor is Istenhez hasonlóak voltak, mert az Úr a saját képére teremtette meg őket. Szomorú, hogy a kísértés hevében megfeledkeztek erről a szent igazságról.

Ráadásul éppen Isten látta el őket élelemmel. Ádám és Éva lázadásának részét képezte az is, hogy eldöntötték: elfogyasztják azt, ami kívül esett az Isten által megállapított határokon. Ez olyan, mintha valaki meghívna ebédre, de ahelyett, hogy az asztalra feltálat ételeket fogyasztanánk, elkezdenénk keresgélni a szekrényben vagy a hűtőben, amíg nem találunk valamit, amire éppen fáj a fogunk. Ez sértés lenne a vendéglátók számára, sőt azt is bizonyítaná, hogy nem értékeljük velük a kapcsolatot.

A kísértő állította, hogy ha Éva eszik a gyümölcsből, megnyílik a szeme. Mit látott az első emberpár, amikor *valóban* megnyílt a szemük? Mit szimbolizált az új látás (1Móz 3:4-7)?

Évát lenyűgözték az érzékei (1Móz 3:6). A fa csodaszép volt, és miközben fogát a gyümölcsbe mélyesztette, azt képzelte, hogy a létezés magasabb fokára lép. Amikor tapasztalatáról beszámolt Ádámnak, igen, megnyílt a szemük (7. vers) – csakhogy elszégyellték magukat attól, amit láttak.

Nem értékelték, hogy Istentől kaptak meg minden jót, inkább emberi megoldást kerestek az emberi szükségletre (ami ebben az esetben az étvágyat jelentette), ez volt itt az egyik fő dolog. Isten már korábban kirendelte számukra az ételt, biztosította a menüt. Amikor a tiltott fáról ettek, kiléptek az Úr által kijelölt területről, amivel bizalmatlanságukat fejezték ki, mintha Isten nem adott volna meg nekik mindent, tekintettel az egyedi körülményekre.

Milyen „tiltott gyümölcs” (ami gyakran olyan csábítónak, tetszetősnek és ígéretesnek tűnik) kínálja magát nekünk ma? Hogyan tanulhatunk meg nem beleszni ugyanabba a hibába, mint őszüleink, amikor erős kísértéssel, ámitással találjuk szemben magunkat?

A KÖVETKEZMÉNYEK

Az örökkévalóság is bizonyára jócskán előrehalad, mire valójában fel tudjuk mérni, hogy mennyi kárt okozott ez az egyetlen eset, ott a fánál. Mindaz kezdett felbomlani, amit Isten a teremtés hetében végbevitt. Az Isten által alapított kapcsolatok megtörték: az emberek és Isten között (elrejtöztek előle), egymás között (Ádám a bajért Évát okolta), valamint az emberek és a környezet között (a kígyóból ellenség lett, tövis és bogáncs kezdett nőni a földből, és a táplálékot az ember csak sok veriték árán szerezheti meg).

1Móz 3:10-19 szakasza alapján mennyire hatotta át azonnal a romlás Ádámot és Évát? Mire következethetünk a kifogásaikból?

Figyeljük meg, hogyan reagált Isten a kifogásokra! Ádámnak és Évának személyes felelősséget kellett vállalnia tettéért, Isten csak utána menthette meg őket. Ezért alaposan elmagyarázta nekik egyéni lépéseik következményeit. Előbb azonban még megátkozta a kígyót, hogy port egyen, ellenségeskedés legyen közte és az asszony között, majd a fejét összetapossák (1Móz 3:14-15). Ezek után az Úr elmondta Évának, hogy a gyermekszülés igen fájdalmas lesz (1Móz 3:16), Ádámnak pedig a királyi élet helyett fáradtsággal és veritékkel kell dolgoznia (1Móz 3:17-19). Ádám és Éva előtt ekkor az a választás állt, hogy továbbra is kitartanak-e a lázadásban vagy inkább visszatérnek Istenhez. Vétükük elismerésével megtették az első lépést vissza, Isten felé, de a beismerés még nem volt elég ahhoz, hogy megoldódjon az emberiség problémája, amit a bűn idézett elő. Az emberiség jövőjének biztosításához más útnak kellett vezetnie. Isten azért rendelte el az állatáldozatot, hogy a Megváltóra mutasson előre (1Móz 3:21). Egy teremtmény, a kígyó vezette az első emberpárt a bűnbe, amivel nagy veszteséget és a kapcsolatok megtörését okozta, és egy másik teremtmény, egy bárány mutatott előre a Szabadítóra, aki garantálja a helyreállítást, a megbékélést és a jövőt (1Móz 3:15). Viszont ahelyett, hogy Ádám és Éva uralkodott volna a földön, attól kezdve soha nem látott módon lettek ráutalva a földre és egymásra. „Az alacsonyabb rendű teremtmények között Ádám királyként állott, és ameddig hű volt Istenhez, az egész teremtett világ elismerte uralmát. Törvényszegésével viszont elvesztette uralmát” (Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés*. Budapest, 1992, Advent Kiadó, 21. o.).

Isten a bűneset után azonnal megadta az embernek a megváltás reményét. Lásd 1Móz 3:15! Mit tehetünk az üdvbizonyosságért? Hogyan tanulhatjuk meg örömmel fogadni, hogy ránk vonatkozik, még ha a múltban hoztunk is rossz döntéseket?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Igen messze vagyunk már Édentől, az eredeti teremtéstől, mégis a világban annyi minden mutatja Isten jóságát. Nézzünk csak körül! Nemcsak lélegzetelállító szépséget, hanem fantasztikus tervezettséget is láthatunk, ami egyaránt a Teremtő szeretetét tanúsítja. Gondoljunk csak az almára, a narancsra, a mandarinra, az eperre, az áfonyára, az avokádóra, a paradicsomra, a citromra, a lime-ra, a görögdinnyére, a mandulára, a dióra, a körtére, a szilvára, a répára, a borsóra, a banánra, az ananászra, a gránátalmára, a brokkolira, a kelkáposztára, a kelbimbóra, a hagymára, a málnára, a cseresznyére, a zellerre, a papayára, a padlizsánra, a rebarbarára, a spenótra, a sárgadinnyére és még sorolhatnánk vég nélkül! Vajon csupán véletlen, hogy mind finomak (igaz, van, aki nem szereti a kelbimbót), ugyanakkor egészségesek is, és történetesen csak úgy megeremnek a földön, mint maghozó növények? Persze, hogy nem! Ugyan nem mindenki élvez bőséget, vannak árvizek, éhínségek, járványok és sokan éheznek. Ez is bizonyítja, hogy hatalmas károkat okozott világunknak a bűn. Ám ha lehet, egy pillanatra nézzünk túl a teremtett világban keletkezett romlásra, és csodálkozzunk rá a teremtésre! Óriási bizonyíték ez Isten szeretetéről! Ne feledjük: nem a teremtett világban, hanem csakis a világ Teremtőjében van a reményünk!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Isten eredeti terve szerint az embernek nem kellett volna meghalnia. Az eredeti tervtől eltér a halál, amit az embernek soha nem kellett volna sem megismerni, sem elszenvadni. Ebből következik, hogy a haláltól való egyetemes iszonyodás kétségkívül Édenből hozott emlék. Vegyük számba a Biblia minden ígétét az örök életre vonatkozóan! Hogyan segíthetnek itt és most megbirkózni a halál okozta rettenetes traumával?
2. Számodra a teremtett világban különösen mi érzékelteti Isten valóságát és szeretetét?
3. Olvassuk el ismét Mózes *első könyve* 3. fejezetét! Hogyan kezdte Ádám is és Éva is mentegezni a saját bűnét? Miért olyan könnyű ezt tenni? Hogyan próbálkozunk mi is ezzel? Vagyis, hányszor szeretnénk kicsúszni az egyéni felelősségvállalás alól arra hivatkozva, hogy ilyen természetet örököltünk, ez a környezetünk hatása vagy a másik ember okozta a bajt? Hogyan szabadulhatunk meg ettől a veszélyes beállítottságtól?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY: VÉRC SOPORT

Amelyik jó mindenkinek;
köztudatban a nullás.
A tudomány állása szerint
már az sem.
Csak egy maradt;
az egyetlen,
az örök vér-remény.
Mert valami olyan az Övé;
mindegyikkel baráti,
mindegyikkel elfogadó.
Mit nekünk,
ha az átok-idő
végül kicsomagol csontig; mert
megmerítettünk hősín igazában,
s behunyt szemmel is
megtaláljuk a tömegben
köntöse szegélyét.